U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **S. M.**, zast. Mgr. Michalem Halvou, advokátem se sídlem Vinohrady 794/45, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 11. 2022, č. j. OAM-831/ZA-ZA11-D07-2022, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 4. 1. 2023, č. j. 41 Az 36/2022-60,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši **3 400 Kč** k rukám zástupce žalobce Mgr. Michala Halvy, advokáta se sídlem Vinohrady 794/45, Brno, do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce podal v České republice, ve které žije jeho manželka a žalobce zde vlastní nemovitost, žádost o mezinárodní ochranu. Žalovaný výše nadepsaným rozhodnutím řízení o žádosti zastavil podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu"), jelikož žádost posoudil jako nepřípustnou podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Dospěl k závěru, že k projednání žádosti je v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 604/2013, ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III"), příslušná Spolková republika Německo, přes jejíž vízum žalobce do České republiky přicestoval.

[2] Žalobce se proti rozhodnutí žalovaného bránil žalobou, které krajský soud nyní napadeným rozsudkem vyhověl a rozhodnutí žalovaného pro nepřezkoumatelnost zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Přisvědčil žalobci, že žalovaný řádně neodůvodnil, proč nevyužil diskrečního oprávnění v čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III a nepřevzal příslušnost

k posouzení žalobcovy žádosti. Žalovaný se nesprávně zaměřil na posouzení otázky, zda by odjezd (předání) žalobce do Německa představoval nepřiměřený zásah do jeho práva na soukromý a rodinný život, a nepřiléhavě aplikoval judikaturu týkající se věcného posouzení žádosti. Krajskému soudu též nebylo zřejmé, co žalovaný dovozuje z dočasnosti pobytu žalobcovy manželky v České republice. Nic navíc nenasvědčuje tomu, že by manželka žalobce měla Českou republiku opustit. Krajský soud proto dospěl k závěru, že v případě žalobce existují silné důvody (existence rodinných vazeb) ve prospěch využití diskrečního oprávnění podle čl. 17 odst. 1 nařízení Dublin III, a v rozhodnutí žalovaného by se tak měla objevit dostatečná, pochopitelná a přezkoumatelná úvaha o (ne)aplikaci tohoto článku. Obzvlášť, když se žalobce této aplikace výslovně domáhal.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobce

[3] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadá výše označený rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Požaduje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[4] Stěžovatel je přesvědčen, že jeho úvaha ohledně čl. 17 nařízení Dublin III je dostatečná, jakož i souladná s judikaturou Nejvyššího správního soudu (dále také „NSS“), kterou se krajský soud neřídil. Krajskému soudu nic nebránilo rozhodnutí stěžovatele přezkoumat. Stěžovatel poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu k výkladu čl. 17 nařízení Dublin III (zejména na rozsudek ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016-24, ze kterého stěžovatel blíže citoval) s tím, že v případě žalobce opravdu vyvstaly relevantní skutečnosti pro případné využití diskrečního oprávnění. Proto se stěžovatel touto možností také zabýval. Případ žalobce však neshledal výjimečným, jakému je užití diskrečního oprávnění vyhrazeno.

[5] Stěžovatel se též ohradil proti bodům 32. a 33. napadeného rozsudku, ve kterých krajský soud uvádí, že stěžovateli neukládá definitivně převzít odpovědnost za posouzení žalobcovy žádosti, ale že v případě žalobce existují silné důvody pro využití diskrečního oprávnění. Stěžovatel z uvedeného nabývá dojmu, že krajský soud by jeho úvahu k čl. 17 nařízení Dublin III považoval za dostatečnou, pokud by diskreční oprávnění využil. Stěžovatel zdůraznil, že diskreční oprávnění představuje tzv. doložku svrchovanosti a pouze oprávnění členského státu posoudit žádost o mezinárodní ochranu, nikoliv povinnost.

[6] Žalobce ve svém vyjádření navrhl kasační stížnost zamítnout. Uvedl, že rozhodnutí stěžovatele je nepřezkoumatelné a též nesprávně posuzuje věc žalobce. Proto má být zrušeno, stěžovatel má o žádosti rozhodnout a mezinárodní ochranu žalobci udělit. Žalobce nesouhlasí, že by se krajský soud neřídil judikaturou Nejvyššího správního soudu. S odkazem na rozsudek č. j. 2 Azs 222/2016-24 připomněl, že čl. 17 nařízení Dublin III znamená povinnost státu hledat a nacházet racionální řešení přiměřené okolnostem. Následně popisuje svou situaci a uvádí, že má k České republice zvláštní vztah v podobě manželky a vlastní nemovitosti, ve které společně žijí. Česká republika by též měla mít zvláštní zájem na poskytnutí ochrany bývalému ruskému ombudsmanovi (Permské oblasti, doplněno NSS) a vyslat jasný signál ve vztahu k ruské agresi na Ukrajině. Současně přemístěním žalobce do Německa by byl závažně narušen rodinný život manželů, což žalobce blíže rozvádí popisem případného pobytu v německém azylovém zařízení, dlouhým

odloučením od své manželky a dalšími důsledky pro ni. Žalobce ke svému vyjádření na závěr přiložil odpověď českého ombudsmana ze dne 13. 2. 2023, č. j. KVOP-4484/2023, na podnět žalobce v souvislosti s napadeným rozhodnutím stěžovatele, dle které by členské státy měly využít diskreční oprávnění k zajištění dodržování zásady zachování jednoty rodiny.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti kterému je podání kasační stížnosti přípustné, a za stěžovatele jedná pověřený zaměstnanec, který má vysokoškolské právnické vzdělání (§ 102 a násl. s. ř. s.).

[8] Nejvyšší správní soud se dále zabýval přijatelností kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně převyšuje vlastní zájmy stěžovatele. Jedná se totiž o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.).

[9] Nejvyšší správní soud nepřijatelnost podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem přesah vlastních zájmů stěžovatele. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto usnesení může jednat v typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[10] Ve vztahu k přijatelnosti kasační stížnosti žalovaného (správního orgánu) Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS, konstatoval, že kasační stížnost lze považovat za přijatelnou, pokud je shledáno zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva, případně pokud by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu (obdobně srov. usnesení NSS ze dne 14. 10. 2021, č. j. 9 Azs 157/2021-29, odst. [16]).

[11] Nejvyšší správní soud v projednávané věci neshledal, že by se krajský soud dopustil zásadního pochybení při výkladu práva nebo se odchýlil od ustálené judikatury. Kasační stížnost je proto nepřijatelná.

[12] Vzhledem k tomu, že stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti také důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tj. nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, zabýval se NSS nejprve tím. Pro stručnost odkazuje na judikaturu ohledně posouzení toho, jaké vady tento kasační důvod naplňují (viz např. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS). V projednávané věci napadený rozsudek nepřezkoumatelný není, jelikož krajský soud podrobně a srozumitelně odůvodnil, z jakých důvodů přistoupil ke zrušení rozhodnutí stěžovatele.

[13] Brojí-li stěžovatel proti závěrečným bodům napadeného rozsudku, Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že z nich nevyplývá, že by měl stěžovatel diskreční oprávnění podle čl. 17 nařízení Dublin III využít, jakkoliv je v bodě 32. napadeného rozsudku uveden opak. Krajský soud pouze shledal, že v případě žalobce existují silné důvody pro využití tohoto oprávnění, a proto by měl žalovaný pochopitelně a přezkoumatelně odůvodnit, proč tak neučinil.

[14] Co se týče věci samé, krajský soud zrušil rozhodnutí stěžovatele pro nepřezkoumatelnost, jelikož stěžovatel dostatečně neodůvodnil, proč nevyužil diskreční oprávnění dané mu v čl. 17 nařízení Dublin III a nepřevzal odpovědnost za vyřízení žalobcovy žádosti o mezinárodní ochranu. Stěžovatel především namítá, že nevyužití diskrečního oprávnění odůvodnil řádně. Nejvyšší správní soud se diskrečním oprávněním v čl. 17 nařízení Dublin III i povinností správního orgánu jeho (ne)aplikaci odůvodnit ve své judikatuře již opakovaně zabýval (viz stěžovatelem i žalobcem citovaný rozsudek č. j. 2 Azs 222/2016-24, dále např. rozsudky ze dne 28. 3. 2017, č. j. 6 Azs 16/2017-61, ze dne 3. 7. 2018, č. j. 7 Azs 200/2018-16, nebo nedávný ze dne 22. 3. 2023, č. j. 5 Azs 24/2023-23). V projednávané věci neshledal důvod se od této judikatury odchýlit.

[15] Článek 17 nařízení Dublin III zakotvuje diskreční ustanovení, dle kterého může *každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný*. Jak uvedl též krajský soud v bodě 22. napadeného rozsudku, podle bodu 17 odůvodnění nařízení lze diskreční oprávnění využít *zejména z humanitárních důvodů a z důvodu solidarity, aby bylo možné sloučit dohromady rodinné příslušníky nebo příbuzné nebo jiné členy rodiny* (obdobně srov. rozsudky č. j. 7 Azs 200/2018-16, odst. [12], nebo č. j. 5 Azs 24/2023-23, odst. [17]).

[16] Krajský soud z uvedeného správně dovodil, že existence rodinných vazeb je relevantním důvodem pro alespoň zvážení možnosti převzít odpovědnost za posouzení žádosti dotyčného o mezinárodní ochranu (viz bod 23. napadeného rozsudku, obdobně rozsudek č. j. 7 Azs 200/2018-16, odst. [17], s odkazem na rozsudek ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016-44, č. 3560/2017). Krajský soud též správně aplikoval výše citovanou judikaturu Nejvyššího správního soudu k čl. 17 nařízení Dublin III, ze které vyplývá, že: „*pokud z okolností případu plyne, že je hodný zvláštního zřetele, je na místě úvahu o aplikaci uvedeného ustanovení učinit*“ (rozsudek č. j. 2 Azs 222/2016-24, odst. [33], obdobně č. j. 6 Azs 16/2017-61, nebo č. j. 5 Azs 24/2023-23, odst. [17], ze kterého výslovně plyne povinnost nevyužití diskrečního oprávnění odůvodnit). Za případ hodný zvláštního zřetele je podle rozsudku č. j. 2 Azs 222/2016-24 třeba považovat mj. takový, ve kterém má žadatel o mezinárodní ochranu k České republice zvláštní vztah. Ten lze v projednávané věci jistě spatřovat ve skutečnosti, že žalobce má v České republice manželku, jakož i nemovitost, ve které společně žijí, resp. chtějí žít (srov. již citovaný rozsudek č. j. 7 Azs 200/2018-16, odst. [16]).

[17] V projednávané věci Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem i stěžovatelem, že rozhodnutí stěžovatele určitou úvahu ohledně čl. 17 nařízení Dublin III v souladu s výše uvedenou judikaturou obsahuje (ke konci str. 5 a na str. 6 rozhodnutí stěžovatele). Z logiky věci i z výše citovaného rozsudku č. j. 2 Azs 222/2016-24 však vyplývá, že případná úvaha o (ne)uplatnění diskrečního oprávnění musí být

přezkoumatelná. Krajský soud v projednávané věci přesvědčivě odůvodnil, proč úvahu stěžovatele k neaplikaci čl. 17 nařízení Dublin III za dostatečnou, resp. přezkoumatelnou nepovažuje (viz zejména body 26. až 31. napadeného rozsudku) a Nejvyšší správní soud v závěrech krajského soudu neshledal zásadní pochybení. Současně, jak správně připomněl žalobce, smyslem diskrečního oprávnění je hledat a nacházet racionální řešení přiměřená konkrétním okolnostem (srov. opakovaně citovaný rozsudek č. j. 2 Azs 222/2016-24, odst. [33]). I proto jestliže se stěžovatel rozhodl diskreční oprávnění dané mu v čl. 17 nařízení Dublin III nevyužít, byl povinen to dostatečně, srozumitelně a přesvědčivě odůvodnit s přihlédnutím ke všem okolnostem případu.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl podle § 104a s. ř. s.

[19] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k aplikaci tohoto ustanovení namísto § 60 odst. 3 s. ř. s. srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšný žalobce má nárok na náhradu nákladů řízení, přičemž byl v řízení zastoupen advokátem. Náhradu nákladů žalobci tak tvoří odměna jeho advokáta za jeden úkon právní služby (vyjádření ke kasační stížnosti) ve výši 3 100 Kč [§ 7 bod 5., § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů]. K tomu je třeba připočíst 300 Kč paušální náhradu hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Náhrada není zvýšena o daň z přidané hodnoty, neboť zástupce žalobce nedoložil, že by byl jejím plátcem. Dohromady je tedy stěžovatel povinen žalobci nahradit náklady řízení o kasační stížnosti ve výši 3 400 Kč, a to k rukám jeho zástupce do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. května 2023

JUDr. Radan Malík
předseda senátu